

нерухомість, товари довгострокового користування (за винятком тих, які придбали), золото/ювелірні вироби.

Таким чином, можемо констатувати, що процес формування боргової поведінки українських домогосподарств проходить доволі швидкими темпами: знаходячись у відповідному соціумі, в котрому досить поширеною є активна кредитна поведінка, особа теж долучається до неї, залучаючи членів з інших соціальних груп, завдяки чому в сучасних умовах спостерігаємо динамічне поширення кредитної поведінки в українському суспільстві.

Література:

1. Шаманська О. С. Сучасні мотиви та тенденції реалізації кредитної поведінки домогосподарствами в Україні. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Економіка"*. 2013. Вип. 22. С. 94-96.

2. Пиголенко І. В. Кредитна залежність – хвороба сучасного суспільства. *Вісник НТУУ "КПІ" Політологія. Соціологія. Право: Збірник наукових праць*. 2010. № 1 (5). С. 70-74.

3. Закредитованість населення України 2016-2017 : аналітичний звіт. URL: https://nabu.ua/images/tinymce/file/IFC_GfK_Over_ukr%20pdf.

Вороницька Єлизавета Олегівна

ст. гр. ФМ-11, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Савчук С.В.

ПРАКТИКА МОБІЛІЗАЦІЇ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ ДО МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Місцеве оподаткування є невід’ємним елементом та важливим інструментом функціонування та розвитку місцевого самоврядування, що значною мірою залежить від наявності фінансових ресурсів у розпорядженні органів місцевого самоврядування, необхідних для виконання покладених на них завдань. В умовах бюджетної децентралізації місцеві податки та збори повинні виступати ефективним джерелом для зміцнення ресурсного потенціалу місцевих бюджетів.

Як відомо, місцеві податки і збори – це платежі, які встановлюються місцевими органами влади і обов’язкові до сплати їх платниками на певній території. Тому важливим постає наявність ефективного механізму справляння місцевих податків і зборів, за рахунок яких формуються власні доходи місцевих бюджетів, і, в результаті, здійснюється фінансування бюджетних установ і організацій, повноважень органів місцевої державної

влади і самоврядування, підприємств і організацій, які належать до складу місцевого господарства тощо [4].

Однак в сучасних умовах місцеві податки та збори все ще не відіграють істотної фіскальної ролі у формуванні власних фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування. Оскільки, як свідчить вітчизняний досвід, органи місцевої влади мають все ж незначний вплив на встановлення ставок податків. Тому доцільним постає саме розширення прав органів місцевого самоврядування щодо самостійного встановлення місцевих податків та зборів, а також їхніх ставок та надання пільг в межах граничних розмірів, визначених законодавством України.

Згідно статті 10 Податкового Кодексу України до складу місцевих податків належать: податок на майно та єдиний податок, до місцевих зборів - збір за місця для паркування транспортних засобів та туристичний збір [3].

Аналіз практики формування місцевих бюджетів показав, що місцеві податки і збори у 2016 р. акумульовано у сумі 42261 млн. грн., а їхня питома вага у структурі доходів місцевих бюджетів складала 24,8%, а у 2017 р. – 52584 млн. грн. і питома вага зменшилась до 22,8%. Тобто, у 2017 р., незважаючи на внесені до бюджетного законодавства зміни, все ж спостерігалася тенденція до зменшення питомої ваги місцевих податків і зборів у структурі доходів місцевих бюджетів України.

Основним за обсягом джерелом місцевих податків є платежі за використання землі, за рахунок яких у 2016 р. надійшло 23300 млн. грн., що на 57,3% більше, ніж у 2015 р, а у 2017 р. – 26380 млн. грн., що на 13,2% більше, ніж у попередньому році.

Попри кризові явища в економіці держави, впродовж останніх років продовжується зростання обсягів надходжень єдиного податку для суб'єктів малого підприємництва, який був другою за обсягом складовою місцевих податків і зборів. У 2016 р. такий податок надійшов до місцевих бюджетів у сумі 17167 млн. грн., що на 56,3% більше за обсяги надходжень у 2015 р. А у 2017 р. даного податку мобілізовано у сумі 23388 млн. грн., що на 36,2% більше, ніж у попередньому періоді [1]. Таке зростання відбулося, зокрема, через збільшення кількості платників податку – фізичних осіб та суб'єктів малого підприємництва. Іншою причиною збільшення обсягу цих надходжень стало віднесення до платників єдиного податку сільськогосподарських товаровиробників, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75%. У 2016 році з цього джерела надійшло 3540 млн. грн., у 2017 р. – 4270 млн. грн., що на 20,6% більше, ніж у попередньому бюджетному періоді.

Станом на 1 квартал 2018 р. обсяг місцевих податків і зборів становить 54932 млн. грн. (виконано на 35%), що вже є більшим на 4,5% ніж у 2017 р. [1].

Незважаючи на певні позитивні зміни у системі місцевого оподаткування в Україні, варто відмітити і певні недоліки, зокрема незначною залишається фіскальна роль місцевих податків і зборів; вузький перелік цих податків і зборів в порівнянні з іншими країнами; відсутність у органів місцевого самоврядування права самостійно запроваджувати власні податки і збори на своїй території; низька зацікавленість органів місцевої влади додатково залучати кошти від справляння місцевих податків і зборів; відсутність взаємозалежності між рівнем суспільних послуг, які надаються на певній території, із податковим потенціалом території [2].

Отже, на сьогодні чинна в Україні система місцевого оподаткування потребує постійної модернізації. Адже метою запровадження місцевих податків і зборів, в першу чергу, є забезпечення необхідними фінансовими ресурсами органів місцевої влади для виконання покладених на них функцій та завдань. Значною мірою недосконалість системи місцевого оподаткування в Україні є наслідком неефективної системи адміністрування цих податків. Тому для стабільного нарощення їхніх обсягів необхідним є встановлення таких податків, які б змогли забезпечити не тільки незначні адміністративні витрати, але й також забезпечити достатній обсяг надходжень для створення надійного та стабільного джерела формування дохідної бази місцевих бюджетів.

Література:

1. Зубенко В. В., Самчинська І. В., Рудик А. Ю. та ін. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2016 рік. *Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження»*, USAID. К., 2017. 92 с.

2. Вінницька О. А. Місцеві податки в доходах місцевих бюджетів. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Економіка і менеджмент»*. 2015. Вип.12. С. 254-257.

3. Податковий кодекс України від 02.12.10 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show>.

4. Федченко Т. В., Баранова Д. І. Аналіз змін законодавства України щодо складу місцевих податків. URL: <https://www.sworld.com.ua27/99.pdf>.